

Stațiunile balneoclimaterice din sud-estul Transilvaniei în sinteze informative ale Securității (1951)

Dr. Valentin Vasile

„Natura a oferit omului de pe aceste meleaguri în afară de pădure, vânat, pășuni și una din bogățiile sale rar întâlnite – apele minerale. În numeroase locuri din vecinătatea munților vulcanici, apele venite de la adâncimi diferite și încărcate cu gaz carbonic și săruri au dat izvoare ce au fost cunoscute și folosite atât pentru consum, cât și la tratarea empirică a acestor maladii, încă cu multe secole în urmă”.

(Mihai Ielenicz, Maria Vlăsceanu, *Băile Tușnad*)

Key words: Romania, south-east Transylvania, SPAs, intelligence reports, Securitate

South-east Transylvanian SPAs in the Intelligence Service Reports (1951)

Abstract: The article presents aspects from the activity of the SPAs from the south-east Transylvania, as they are revealed in the intelligence service reports of the year 1951.

Primii ani postbelici modifică substanțial organizarea și proprietatea în domeniul turistic; după actul naționalizării de la 11 iunie 1948, aplicat inclusiv în acest sector economic, în 16 iulie 1948, agenția Agerpres insera următorul comunicat: „printr-un jurnal al Consiliului de Miniștri s-a decis desființarea tuturor asociațiilor turistice și înființarea unei asociații unice, *Asociația Turismului Popular (A.T.P.)*, cu scopul de a organiza și dezvolta turismul sub toate formele (turism general-camping, turism de munte și alpinism tehnic), iar din plata cotizațiilor urmează să se execute lucrări de modernizare la cabanele deținute de Asociație (30 în zona montană)”¹.

Concluzia este relativ simplă: organizarea turismului în România s-a efectuat

după normele impuse de regimul comunist; printre primele decizii numărându-se *Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 296 din 1951 privind Clasificarea stațiunilor balneo - climaterice și de odihnă, precum și înființarea întreprinderilor balneare de stat*, fixându-se atât criteriile de organizare ale stațiunilor, dar și rolul acestora pentru regimul de „democrație populară”².

Naționalizarea hotelurilor, bazei Oficiului Național de Turism (O.N.T.), stațiunilor și complexelor de tratament, a creat o bază materială deloc de neglijat și administrată începând cu 1949 de Confederația Generală a Muncii, Secția Sport-Turism³.

¹ ANIC, fond Ministerul Artelor și Informațiilor, dosar nr. 8/1948, f. 9

² *Indicații și Contraindicații pentru Tratamente Balneare*, Editura de Stat pentru Literatură Științifică și Didactică, București, 1951, p.194

³ *Un ajutor important în dezvoltarea turismului de mase în „Turismul Popular”, nr. 3/iulie 1949, p.4*

Confederația Generală a Muncii (C.G.M.) pe lângă asigurarea odihnei în perioada concediilor i-a revenit sarcina de a îndruma și de a conduce mișcarea turistică a oamenilor muncii. „Prin turism se asigură odihna activă a oamenilor muncii, mișcare cu scopuri multiple [...] sute de trenuri și mașini au plecat la fiecare sfârșit de săptămână din centrele muncitorești [...] Peste 650.000 muncitori salariați agricoli, tehnicieni, funcționari, studenți și elevi au luat parte la excursiile organizate de C.G.M. O atenție deosebită trebuie acordată excursiilor pe trasee scurte, exemplu Snagov a beneficiat de 58.128 vizitatori”⁴. În anul 1951 urmau să fie alocate, prin intermediul C.G.M., 126.000 locuri pentru muncitori, tehnicieni și funcționari, 6.000 rezerve studenților și 35.000 pentru copii; fără a lua în considerare și locurile distribuite Ministerului Sănătății⁵. Selecția salariaților pentru efectuarea sejururilor era aplicată după norme specifice ramurii de activitate, dar și a unor criterii de ordin moral, social și politic⁶. Cei aflați în concedii de odihnă beneficiau de un instructaj preliminar privitor la conduita ce trebuia respectată, dar și o prelucrare ideologică.

Coloniile de vară, constant menționate în lucrările de specialitate și în fondurile de arhivă, erau valorificate destul de eficient de către comuniști; elementul de noutate fiind reprezentat de educația

moral-socialistă „servită” copiilor în ideea formării unor deprinderi „democratice progresiste”⁷.

Sindicatul avea printre altele rolul de a „populariza în adunările sindicale pe muncitorii, tehnicienii și funcționarii aleși pentru trimitere în casele de odihnă” precum și „să popularizeze în gazeta întreprinderii, în gazetele de perete, prin megafoane și în adunările sindicale prin exemplificări concrete, rezultatele obținute de cei trimiși în casele de odihnă”⁸.

În aceste circumstanțe potențialul Transilvaniei subcarpatine și carpatine (triplă funcție: efectuarea concediilor, tratarea/vindecarea unor boli sau disfuncționalități, turism montan) trebuia intens exploatat. O succintă redare a caracteristicilor balneo-climatice configurează o sinopsă informațională a stațiunilor sud-est și est transilvănene. Valoarea terapeutică a apelor minerale, vizitarea obiectivelor naturale din areal, băi în apele gazoase, îmbutelierea apei pentru consum, băi de aer sunt aspecte reprezentative ale Tușnadului; stațiunea Malnaș este recunoscută pentru „baia lui Hercules” și solul mocrilos bogat în acid sulfuros; Covasna are ca emblemă „mocirla dracului” plină de acid carbonic (pokolsar); Borsec folosit ca reper pentru apa îmbuteliată, dar și proprietățile curative ale apelor minerale; Sovata având ca marcă înregistrată apele sărate cu efecte terapeutice, bioclimatul sedativ de cruțare, băi și împachetări cu nămol.

---

4 „Turismul popular”, nr. 1/1951, p. 4

5 *Ibidem*, nr. 6/1951, p. 3

6 Muncitorii, tehnicienii și funcționarii urmau să fie aleși în ordinea următoare:

- Inventatorii, inovatorii și frunțașii în întrecerile socialiste;
- Cei care lucrează în munci subterane și celelalte munci vătămătoare sănătății, prevăzute în decizia C.G.M. pentru acordarea ajutoarelor, precum și tehnicienii din producție;
- Cei cu stagiu neîntrerupt de lungă durată în aceeași întreprindere;
- Tinerii între 16-18 ani, evidențiați în producție (*Indicații și Contraindicații pentru Tratamentul Balneare*, Editura de Stat pentru Literatură Științifică și Didactică, 1951, p. 219)

---

7 Program general al activității în colonie:
- cura-medicatia-tratamente speciale, după indicațiile medicului coloniei
- alimentația (mic dejun, gustare, prânz, gustare, cina, etc)
- igiena; educația moral-socialistă; educația artistică; educația fizică (*Caiet pentru activitatea cultural-educativă în tabere și colonii*, București, 1948, p. 4-5)

8 Adelina Ștefan, *Casele de odihnă pentru muncitori în România comunistă a anilor 1950-1960* în „Caietele C.N.S.A.S.”, an I, nr. 2/2008, p. 270

Deși am procedat la reducerea drastică a prezentării, totuși tabloul informativ poate fi completat de câteva titluri bibliografice: *Noul călăuz al streinului prin Brașov și regiunea d'impregiur, precum și prin băile transilvane: Zizin, Elöpatak, Malnaș, Tușnad, Covasna și Borsec*, Editura Comitetului Oficiului de Informațiuni pentru streini, Brașov, 1891; din seria „Mic îndreptar turistic” reținem: Mihai Lelenicz, Maria Vlăsceanu, *Băile Tușnad*, Editura Sport-Turism, București, 1989; Eugen Țereanu, Ludovic Grigore, *Sovata*, Editura Sport-Turism, București, 1989, precum și ghiduri turistice și monografii⁹.

Stațiunile din sud-estul și estul Transilvaniei au fost menționate în diverse informări ale organelor de Securitate ca urmare a unor ordine primite de la autoritățile centrale de a monitoriza activitățile desfășurate în centrele de recuperare balneo-climaterică și de petrecere a concediilor, cu anumite particularități.

Astfel, materialele informative regăsite în dosarele întocmite de lucrătorii Securității se concentrează asupra sistemului de aprovizionare aplicat în stațiunile balneo-climaterice și situația concretă a livrărilor de alimente (în special, fructe, zarzavaturi și legume, arătându-se și situația prețurilor).

Conform circularei Nr. 242/226.964/10 iulie 1951 emisă de Direcția Generală a

Securității Statului, organele regionale urmau să efectueze mai multe investigații la stațiunile de recreere și tratament din fiecare zonă de competență și să consemneze principalele disfuncționalități.

De reținut, emiterea unor serii de ordine circulare în luna iulie 1951, cu cerințe asemănătoare, în ideea realizării unui tablou informativ cât mai detaliat asupra respectivei problematice.

Structura informațională a fost asigurată de documentele expediate de Direcțiile Regionale de Securitate Stalin și Mureș cuprinzând date despre stațiunile Borsec, Sovata, Tușnad, Băile Harghita, Homorod, Malnaș Băi, Vâlcele.

Notele și sintezele emise de structurile informative regionale de Securitate au evidențiat aprovizionarea insuficientă cu legume și fructe la unele stațiuni, deschiderea unui restaurant și dificultățile de aprovizionare, precum și alte deficiențe constatate în controalele efectuate pe parcursul lunii iulie 1951.

Cauzele au fost prezentate sintetic în mai multe rapoarte informative:

- lipsa mijloacelor de transport;

- Uniunea Raională a Cooperativelor de Consum nu și-a respectat contractele de aprovizionare a stațiunilor; inexistența utilajelor necesare primirii, măsurării și ambalării mărfurilor pentru a fi expediate stațiunilor;

- unitățile de alimentație, reduse numeric, comercializau produse de slabă calitate (în special băuturi) plus igiena precară și subdimensionarea spațiului comercial.

Clasificarea stațiunilor nu a conferit, în mod automat, și un grad mai înalt de confort sau alimentație, dar s-au efectuat repartiții pe categorii socio-profesionale și tratamente medicale. În stațiunile de importanță secundară erau organizate tabere și colonii de vară pentru elevi, precum și concedii pentru anumite categorii de salariați (ex: ucenici):

- Băile Harghita: ucenici;

9 Ghiduri turistice: G. Căliman, *Borsec*, Editura Meridiane, București, 1966; F. Urseanu, *Sovata*, Editura Meridiane, București, 1965; Gh. Sârbu, S. Pop, *Ghid turistic al Județului Covasna*, Editura Sport-Turism, București, 1977; H. Rosner, G. Benedek, *Covasna: mic îndreptar turistic*, Editura Sport-Turism, București, 1978; O. Udriște, *Tușnad*, Editura Meridiane, București, 1967

Lucrări speciale: T. Em. Vărzaru, *Acțiunea câtorva ape minerale românești (Borsec, Vâlcele, Bodoc și Malnaș) asupra contracției vesiculei biliare*, Institutul Grafic „I.C. Aberman”, Iași, 1932; M. Iancu, *Borsec. Sovata. Tușnad*, Editura Meridiane, București, 1966; H. H. Stahl, *Covasna (monografie)*, Tipografiile Române Unite, București, 1924; C. Stanca coord., G. Raduly, Gh. Popina, M. Deac, *Covasna (monografie)*, Editura Sport-Turism, București, 1980

- Șugaș: sindicaliști și funcționari de pe raza raionului; Malnaș-Băi și Vâlcele: tabere de elevi din învățământul gimnazial și școlile profesionale. Un alt aspect a vizat „munca culturală de masă” efectuată de responsabili desemnați ai C.G.M. (de la discursuri propagandistice favorabile regimului politic până la supravegherea activităților cultural-sportive); informațiile au fost culese din fondul CC al PCR-Secția Propagandă și Agitație aflat la Arhivele Naționale Istorice Centrale (ANIC).

Stațiunile au început să fie înzestrate cu terenuri sportive, cluburi și funcționarea unor biblioteci (literatură politică, beletristică, științifică etc). Dintre aspectele negative reținem:

- încadrarea unor foste prostituate în posturile de menajeră la vilele din stațiunile Tușnad și Sovata;
- activitatea nestatornică a propagandiștilor
- semnalarea unor elemente ostile regimului politic¹⁰.

---

10 Din sinteza remisă autorităților centrale reținem aspectele semnificative:

„Oficiile de plasare din Regiunile Mureș și Stalin au plasat în muncă la cantină sau ca îngrijitoare la vile în stațiunile **SOVATA** și **TUȘNAD** femeii din fostele case de toleranță care prin comportarea lor au creat o stare proastă din punct de vedere moral.

Munca culturală de masă în stațiuni nu este suficient de sprijinită atât de Uniuni cât și de CGM. Astfel, tovarășul Toma activist al Uniunii Transport și Comunicații a venit în muncă la **SOVATA** împreună cu soția, s-a instalat într-o vilă și se odihnește fără să ajute în muncă colectivul...Unele raioane de partid nu trimit activiști ai Secției de Propagandă și Agitație în aceste stațiuni pentru a sprijini munca culturală cum este cazul la raionul Sângeorgiul de Pădure unde a fost trimis la **SOVATA** șeful Secției Organelor Conducătoare care în cele două zile cât a stat în stațiune nu s-a ocupat cu nimic de munca culturală de masă cu toate că aici sunt lipsuri mari.

PROPUNERI

1. activiștii CGM să stea pe teren în fiecare stațiune cel puțin câte 5 zile pentru a sprijini munca culturală de masă;
2. să se țină legătură mai strânsă de către aceștia cu partidul și cu CSR;

Rolul organelor de Securitate era cel de potențare a faptelor negative, și astfel autoritățile îndrituite identificau soluții de remediere a disfuncționalităților din sistem.

O cercetare mai amănunțită a fondurilor de arhivă, cu referire directă la subiectul dat, a permis identificarea unor informații ce vizau funcționarea respectivelor entități, iar utilitatea editării acestora este utilă în perspectiva elaborării unor lucrări științifice ulterioare.

Corpusul de documente este alcătuit din trei informații, emise de Direcțiile regionale Stalin și Mureș către Direcția Generală a Securității Statului, provenite din Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (ACNSAS), fond Documentar.

---

3. să se treacă imediat la verificarea elementelor care duc muncă în cadrul tovarășilor veniți la odihnă;

4. să fie înlăturate din stațiuni toate femeile care provin din fostele case de toleranță;

5. să existe un control mai serios asupra celor care merg pe cont propriu în sanatoriile Ministerului Sănătății;

6. aprovizionarea cu cărți a tuturor bibliotecilor Ministerului Sănătății, precum și formarea de comisii care să epureze cărțile nepermise din aceste biblioteci; să se facă standuri cu cărți în stațiuni;

7. să fie trimise filme în stațiuni, turnate la noi în țară cum și jurnale cu realizări;

8. să fie tipărite broșuri sau alte mijloace unde să se vorbească despre frumusețile stațiunilor; muncitori, inovatori sau scriitori care în concediu continuă să lucreze și să li se pună la dispoziție cazare specială”. (ANIC, fond CC al PCR-Secția Propagandă și Agitație, nr. 79/1951, f. 98-99)

1.

Direcțiunea generală a Securității Statului
Nr. 242/226.964
10 iulie 1951

Către,

Regiunile

Suceava, Bacău, Constanța, Prahova,
Vâlcea, Severin, Timișoara, Bihor, Rodna,
Stalin, Mureș și Sibiu

Dispuneți de urgență investigații pentru a se stabili care este situația aprovizionării cu alimente a stațiunilor balneo-climaterice, din raza regiunilor dvs.

Raportul ce ni-l veți înainta va cuprinde, sectorul de Stat, cooperatist, precum și comerțul particular și se va accentua în special asupra aprovizionării cu fructe, zarzavaturi și legume, arătându-se și situația prețurilor.

De asemenea, veți arăta cum sunt aprovizionate restaurantele de stat și cooperatiste din stațiunile balneo-climaterice, și ce măsuri s-au luat de către organele locale în vederea îmbunătățirii situației.

Termen: 20 iulie 1951

NOTĂ-SINTEZĂ

În regiunea Stalin, U.R.C.C.¹¹ **Ciuc** are planificat să deschidă o secție alimentară, la stațiunea de odihnă Băile Harghita-Ciuc, pe care nu a putut-o pune în funcțiune, deoarece clădirile care aparțin Uniunii Cooperativelor din această stațiune sunt blocate de către unitatea T 164 Securitatea CFR Ciuc. Tot în raionul Ciuc, la stațiunea **Tușnad Băi**, s-a constatat că aprovizionarea cu legume și fructe, nu se face în foarte bune condițiuni.

U.R.C.C. Ciuc motivează această lipsă prin faptul că întâmpină mari greutăți în

ceea ce privește transportul, deoarece nu primește vagoanele necesare la timp.

În stațiunea **Tușnad-Băi** a fost înființat un restaurant la data de 1 iun. a.c., care este administrat de URCC Miercurea Ciuc. Acest restaurant nu a primit nici un fel de repartiție pe trimestrul III, cu toate că pe data de 12 iul. a.c., a fost trimis un delegat la Centrocoop pentru a urgenta trimiterea de mărfuri. Datorită acestui fapt, restaurantul se aprovizionează din sectorul particular, fapt ce face ca prețul de cost la alimente să fie ridicat.

La stațiunea de odihnă **Băile Harghita-Ciuc**, au fost repartizați pentru odihnă un număr de 285 ucenici din întreaga țară. Aprovizionarea cu fructe și zarzavaturi a lăsat de dorit, deoarece URCC Ciuc nu și-a respectat contractul încheiat cu conducerea acestei stațiuni.

Aprovizionarea stațiunii balneo-climaterice **Borsec**, regiunea Mureș, cu zarzavaturi și fructe, însă lasă foarte multe de dorit, deoarece URCC Gheorghieni și Alimentara Tg. Mureș, singurele în măsură de a aproviziona stațiunea de mai sus, nu au luat în serios această problemă deoarece nu se ocupă îndeaproape de aprovizionarea magazinelor existente.

Neaprovizionarea cu zarzavat a stațiunii Borsec se datorește conducerii Alimentarei din Tg. Mureș și URCC Gheorghieni care nu au înființat nici un magazin separat pentru desfacerea acestor produse.

CONCLUZII

Stațiunile balneoclimaterice din țară sunt slab aprovizionate cu alimente și zarzavaturi. Cauzele care au dus la proasta aprovizionare a stațiunilor balneo-climaterice din țară sunt: mijloacele de transport au lipsit complet la unele URCC-uri, fapt ce a făcut ca restaurantele și cantinele din stațiunile balneo-climaterice să fie insuficient aprovizionate și deci să nu poată satisface necesitățile populației. Referitor la proasta aprovizionare

11 U.R.C.C. (Uniunea Raională a Cooperativelor de Consum)

a stațiunilor este și faptul că URCC-urile din regiunile Suceava, Stalin, Prahova și Timișoara nu-și respectă contractele de aprovizionare a stațiunilor cu zarzavaturi și alimente.

Astfel URCC Ciuc nu și-a respectat contractul încheiat cu conducerea stațiunii **Băile Harghita** (Ibidem, f. 105) în ceea ce privește aprovizionarea cu zarzavaturi și fructe a stațiunii.

O altă lipsă a URCC-urilor în munca de aprovizionare cu alimente a stațiunilor este aceea a lipsei de utilaje necesare primirii, măsurării și ambalării mărfurilor ce urmează a fi trimise în stațiuni.

De asemenea, o lipsă constatată la restaurantele din stațiunile balneo-climatice este și aceea că unele din ele desfac băuturi de proastă calitate, iar igiena și spațiul restaurantelor lasă foarte mult de dorit. (Ibidem, f. 106)

(ACNSAS, fond Documentar,
dosar nr. 13.018, vol. 10, f. 102-106)

2.

Direcțiunea generală a Securității Statului
Regiunea Mureș

Prin curier
Nr. 242/13.267
21 iulie 1951

Direcțiunii Generale a Securității Statului
București

La Ordinul Dvs. nr. 242/226.964 din 10 iul. a.c. cu privire la situația aprovizionării cu alimente a stațiunilor balneo-climatice din regiunea noastră, raportăm:

În regiunea noastră se află în total 3 stațiuni balneo-climatice, dintre care una **Sovata**, raionul Sângeorgiu de Pădure, stațiunea **Borsec**, raionul Gheorghieni, **Băile Sărata**, Sângeorgiul de Mureș, raionul Mureș.

Aprovizionarea acestor stațiuni cu fructe, zarzavaturi și legume sunt bine aprovizionate, exclusiv stațiunea **Borsec**, raionul Gheorghieni.

Stațiunile sunt aprovizionate de către ICS „Alimentara” și URCC raionul respectiv, însă cu toate că din punct de vedere al aprovizionării cu zarzavaturi și fructe sunt asigurate, exclusiv **Borsec**, alimentația muncitorilor suferă din cauza lipsei de carne în mod suficient la aceste stațiuni. De exemplu stațiunea **Borsec** este planificată cu 1.00 kg carne porcine pe luna iulie și 300 kg carne bovine. **Sovata** pe luna iulie cu 1.500 kg carne porcine, 300 kg bovine, iar necesarul acestor stațiuni lunar ar fi de 9-10.000 kg carne lunar pentru fiecare stațiune. În ceea ce privește sectorul particular, avem un sigur magazin la **Borsec** care este aprovizionat numai cu băuturi.

Neaprovizionarea cu zarzavaturi a stațiunii Borsec, aceasta se datorește faptului că atât conducerea întreprinderii alimentare Tg Mureș, cât și conducerea URCC Gheorghieni, nu au luat în serios această problemă, deoarece nu și-au înființat un magazin separat pentru desfacerea acestor produse, la fel nici de cele existente nu se ocupă.

În ce privește prețurile practicate la fructe, caise de la 60-100 lei/kg, pere 50-90 lei/kg, mere 20-50 lei/kg, prețurile zarzavaturilor sunt foarte ieftine. În ce privește aprovizionarea restaurantelor de stat și cele cooperatiste, în afară de carne sunt aprovizionate în mod suficient.

În ceea ce privește măsurile luate de către organele locale pentru îmbunătățirea aprovizionării stațiunilor balneo-climatice, sunt preocupați în permanență.

(ACNSAS, fond Documentar,
dosar nr. 13.018, vol. 10, f. 120)

3.

Direcțiunea Generală a Securității
Statului Stalin
Nr. 242/91.342 din 23 iulie 1951

Către,
Direcțiunea Generală a Securității Statului
București

La ordinul Dvs. nr. 242/226.964 din 10 iul. a.c., cu privire la situația aprovizionării stațiunilor balneo-climaterice, raportăm:

Din investigațiile efectuate, pe raza DRSS Stalin, referitor la stațiunile balneo-climaterice, s-a constatat următoarele:

În raionul Odorhei, este o colonie pentru copii a C.G.M.-ului la **Băile Homorod** care până în prezent, aprovizionarea copiilor care au venit la odihnă s-a făcut în mod mulțumitor.

Astfel s-a primit regulat carne în cantități suficiente, zarzavat și fructe în cantități minime, însă conducerea Stațiunii a luat măsuri ca acum după sosirea unui nou transport de copii va procura fructe și zarzavaturi în măsura necesităților.

Până în prezent la stațiunea **Homorod** au petrecut vacanța de vară cca 700 copii, care la data de 15 iul. a.c., au plecat urmând să sosească o altă serie.

La stațiunea **Uzonca** și **Homorod**, raionul Racoș, s-a constatat că sunt aprovizionate cu fructe și zarzavaturi în cantități suficiente pentru că nu au fost trimiși muncitori sau funcționari din câmpul muncii, iar care se află în prezent sunt particulari care vin aprovizionați cu alimente. În raionul Tg. Secuiesc, s-a constatat că stațiunea balneo-climaterică este aprovizionată în mod mulțumitor. Aprovizionarea se face prin cooperative, iar prețurile atât la zarzavaturi cât și la fructe sunt satisfăcătoare. Astfel, 1 kg de caise 60 lei, 1 kg pere 55 lei și 1 kg mere 55 lei. La restaurantul cooperativei Covasna se poate găsi în permanență

mâncare caldă și rece cu prețuri convenabile, de exemplu, o masă costă cca 85-95 lei. Până în prezent nu s-a constatat vreo deficiență în ceea ce privește buna aprovizionare a stațiunii. În raionul Ciuc este o stațiune balneo-climaterică **Tușnad Băi** și o stațiune de odihnă **Harghita Băi**, care sunt aprovizionate astfel: la stațiunea **Tușnad Băi** s-a constatat că nu este aprovizionată cu roșii, castraveți și fructe care sunt foarte mult căutate pe piața stațiunii, URCC (Uniunea Raională a Cooperativelor de Consum) Miercurea Ciuc, care este însărcinată cu aceste aprovizionări, motivează că întâmpină mari greutăți din cauza transportului, neprimind vagoanele necesare la timp întrucât are contractări cu URCC-urile din diferite regiuni.

Tot în cadrul acestei stațiuni a fost înființat un restaurant la data de 1 iun. a.c., care este administrat de către Uniunea Cooperativelor. Pe luna iun., acest restaurant a fost aprovizionat cu alimentele necesare, dar pe trimestrul III, până în prezent nu a primit nici un fel de repartiții din partea Centrocoopului București.

Pe data de 12 iul. a.c., s-a trimis un delegat la Centrocoop București pentru a urgenta repartizarea însă nici până în prezent URCC Ciuc nu a primit vreun fel de repartiție.

Din cauza acestui fapt, întâmpină greutăți și sunt nevoiți pentru a se aproviziona din sectorul particular, la liber care ridică prețul de cost al alimentelor.

La Stațiunea de Odihnă **Băile Harghita-Ciuc**, sunt repartizați un număr de 285 ucenici din întreg cuprinsul țării. Conducerea cantinei acestei stațiuni, în urma acestui fapt, a contractat URCC-ul Ciuc, pentru a-i aproviziona cu diferite zarzavaturi și fructe, însă s-a constatat până în prezent că aprovizionarea cu zarzavaturi nu se face în bune condițiuni, iar în ceea ce privește fructele nu le-a livrat până în prezent nici o cantitate.

Pentru a rezolva această problemă URCC-ul Ciuc și-a planificat să deschidă o secție alimentară pe care nici în prezent nu a putut-o deschide, datorită faptului că clădirile care aparțin Uniunii Cooperativelor din această stațiune sunt blocate de către Unitatea T 164 Securitatea CFR Ciuc.

În raza raionului Sf. Gheorghe sunt 3 stațiuni balneoclimaterice care sunt în patrimoniul Sfatului Popular Sf. Gheorghe și anume: Băile **Șugaș**, sunt sub alocație cooperativei „Gabor Aron” din Sf. Gheorghe, având restaurant cooperatist, prețurile practicate sunt identice cu cele din oraș.

Aprovizionarea cu alimente și altele sunt asigurate de către sindicaliști și funcționarii diferitelor instituții aflați în concediu mai mult din raza raionului.

Lipsuri în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente până în prezent nu s-a constatat, însă menționăm că drumul care merge din Sf. Gheorghe până la această stațiune este stricat în așa fel încât nu se poate umbla cu autovehiculele. Deși se cunoaște această problemă de către organele competente, nu s-a luat nici o măsură până în prezent.

Stațiunea **Malnaș-Băi**, Sf. Gheorghe unde în prezent staționează o tabără de

elevi în număr de 290 persoane, sunt aprovizionați în cantități suficiente cu alimente, zarzavaturi, fructe și legume de către magazinele de stat Alimentare, Cooperatiste și Aprozar la prețuri oficiale.

La **Băile Vâlcele**, Sf. Gheorghe s-a constatat că, în prezent staționează o tabără a elevilor diferitelor școli profesionale din țară, care sunt într-un număr de 360. Acești elevi la fel sunt aprovizionați cu alimente și alte produse în cantități suficiente.

Tot la această stațiune, pentru data de 21 iul. a.c., este programat să sosească o tabără de vară cu un număr de 268 pionieri pentru care autoritățile locale au luat măsuri din timp, să fie asigurați cu aprovizionarea alimentelor necesare. S-a constatat că la contabilitatea acestei tabere de pionieri are multe lipsuri și greutăți în muncile pregătitoare care se datoresc faptului că planificarea acestei tabere a sosit cu întârziere de la ministerul de resort.

Menționăm că la ambele stațiuni nu sunt restaurante și numai câte o bodegă cu bufet.

(ACNSAS, fond Documentar,
dosar nr. 13.018, vol. 10, f. 121-124)